

ARM

*Arhitektura in
programiranje v zbirniku*

ARM (Advanced RISC Machine) = RISC?

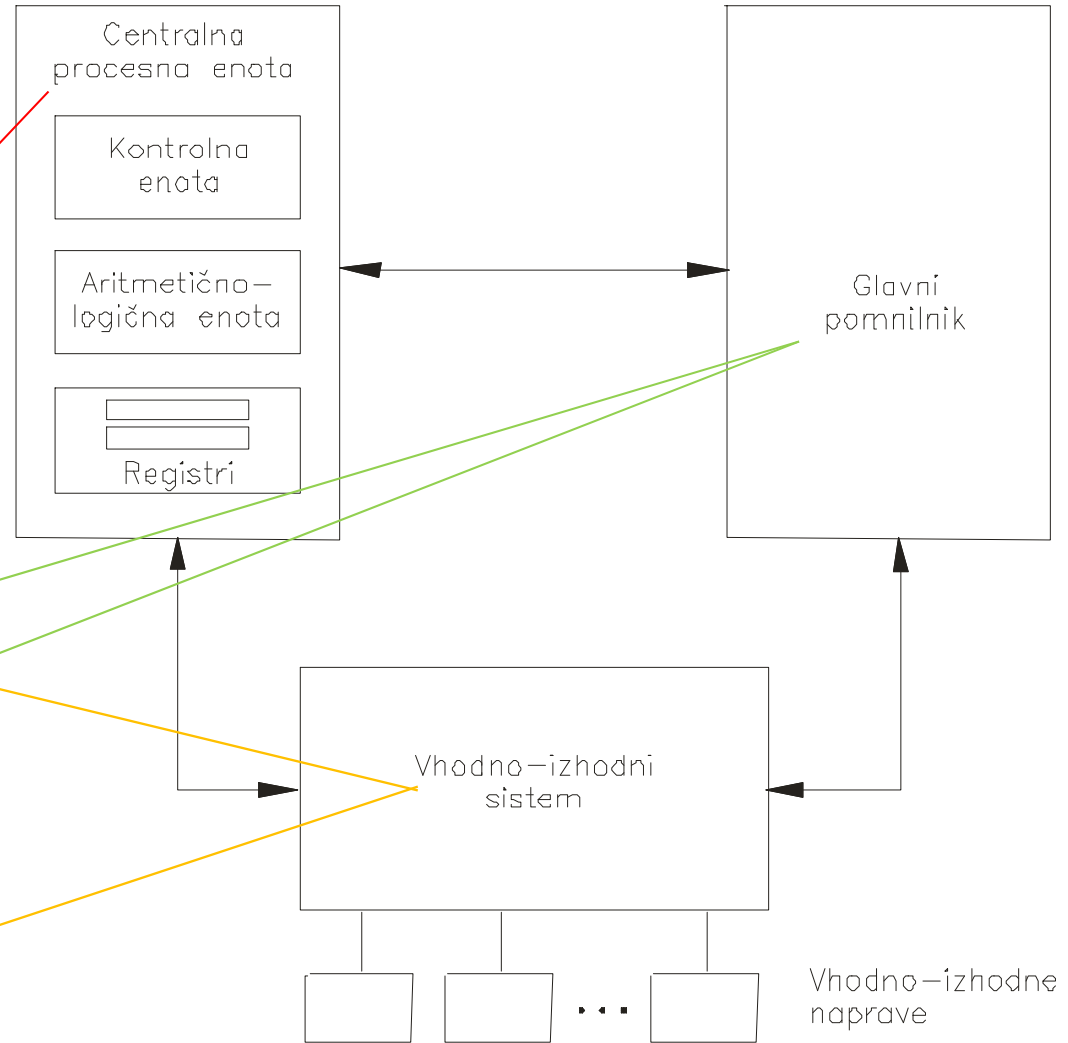
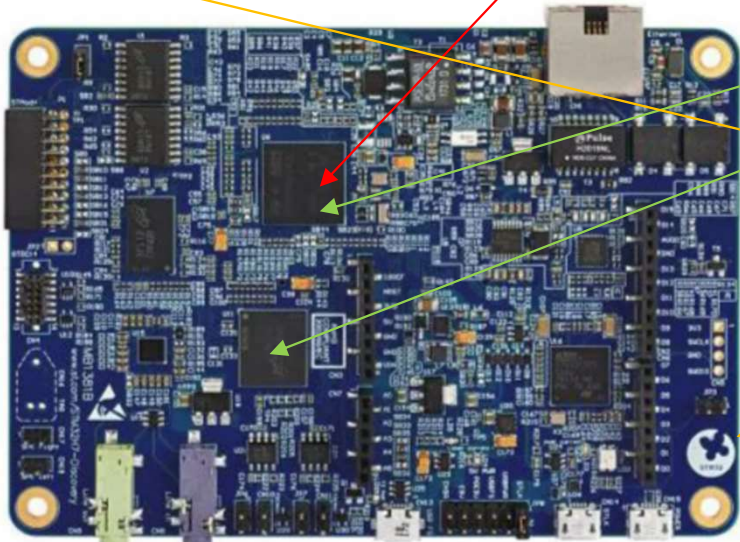
- + load/store arhitektura
- + cevovodna zgradba
- + reduciran nabor ukazov, vsi ukazi 32-bitni
- + ortogonalen registrski niz, vsi registri 32-bitni

- veliko načinov naslavljanja
- veliko formatov ukazov

ARM (Advanced RISC Machine) = RISC?

- nekateri ukazi se izvajajo več kot en cikel (npr. *load/store multiple*) – obstaja nekaj kompleksnejših ukazov, kar omogoča manjšo velikost programov
- dodaten 16-bitni nabor ukazov Thumb omogoča krajše programe.
- pogojno izvajanje ukazov – ukaz se izvede le, če je stanje zastavic ustrezno.

Osnovni model računalnika

STM32H750-DK

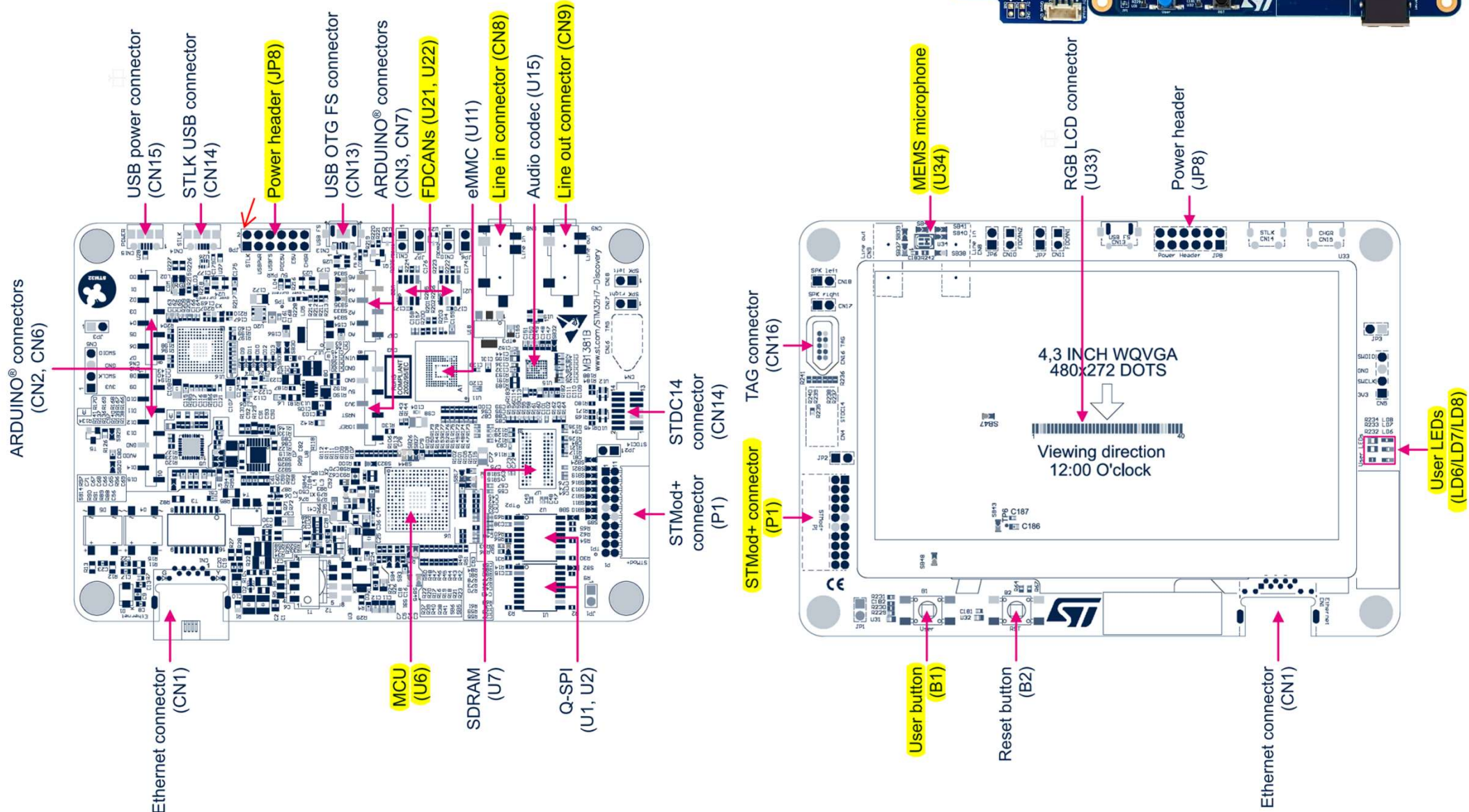
STM32H750B-DK Discovery razvojni sistem

- Arm® Cortex® core-based microcontroller with 128 Kbytes (STM32H750XBH6) of Flash memory and 1 Mbyte of RAM, in TFBGA240+25 package
- 4.3" RGB interface LCD with touch panel connector
- Ethernet compliant with IEEE-802.3-2002, and POE
- USB OTG FS with Micro-AB connector
- SAI audio codec
- One ST-MEMS digital microphone
- 2 x 512-Mbit Quad-SPI NOR Flash memory
- 128-Mbit SDRAM
- 4-Gbyte on-board eMMC
- 1 user and reset push-button
- Fanout daughterboard
- 2 x FDCANs
- Board connectors:
 - USB FS Micro-AB connectors
 - ST-LINK Micro-B USB connector
 - USB power Micro-B connector
 - Ethernet RJ45
 - Stereo headset jack including analog microphone input
 - Audio header for external speakers
 - Arduino™ Uno V3 expansion connectors
 - STMod+

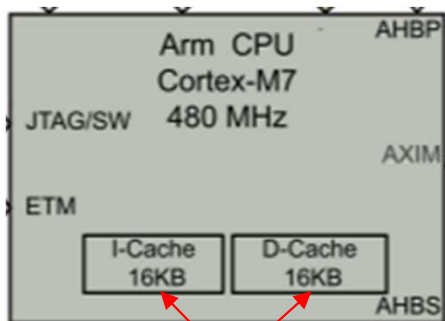

<https://www.st.com/en/evaluation-tools/stm32h750b-dk.html>

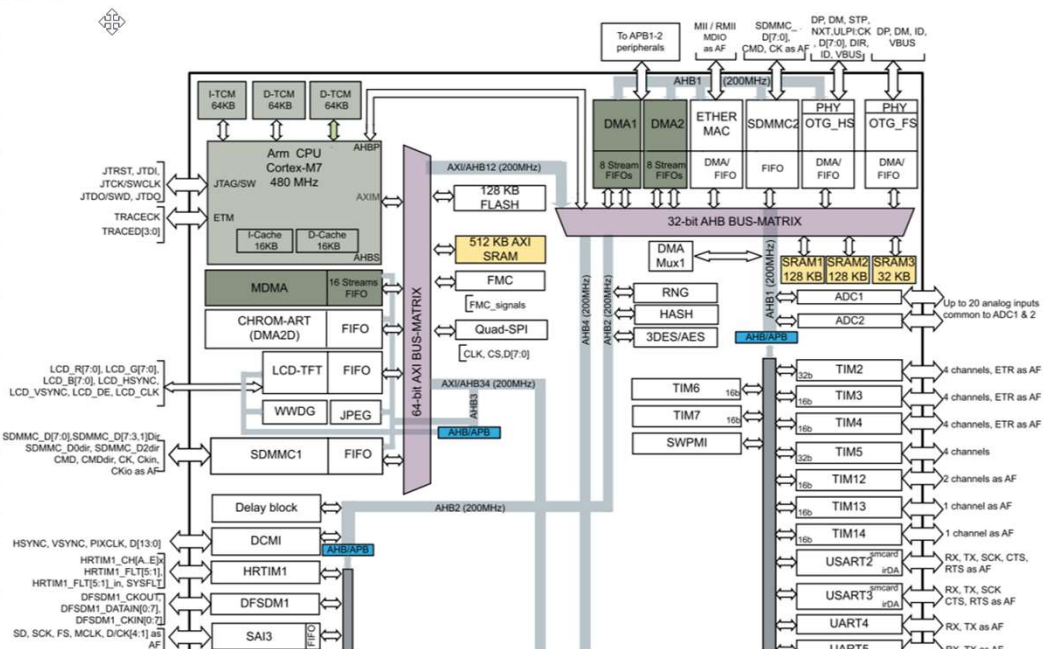
STM32H750B-DK Discovery razvojni sistem

STM32H750XB

Harvardska arhitektura
predpomnilnikov

Shema pomnilniškega prostora

Figure 8. Processor memory map

Vendor-specific memory	511MB	0xFFFFFFFF	0xE0100000
Private peripheral bus	1.0MB	0xE0000000	0xDFFFFFFF
External device	1.0GB	0xA0000000	0x9FFFFFFF
External RAM	1.0GB	0x60000000	0x5FFFFFFF
Peripheral	0.5GB	0x40000000	0x3FFFFFFF
SRAM	0.5GB	0x20000000	0x1FFFFFFF
Code	0.5GB	0x00000000	0x00000000

MSv39642V1

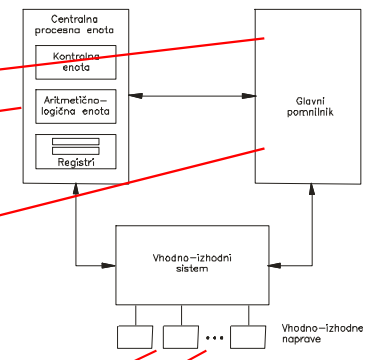
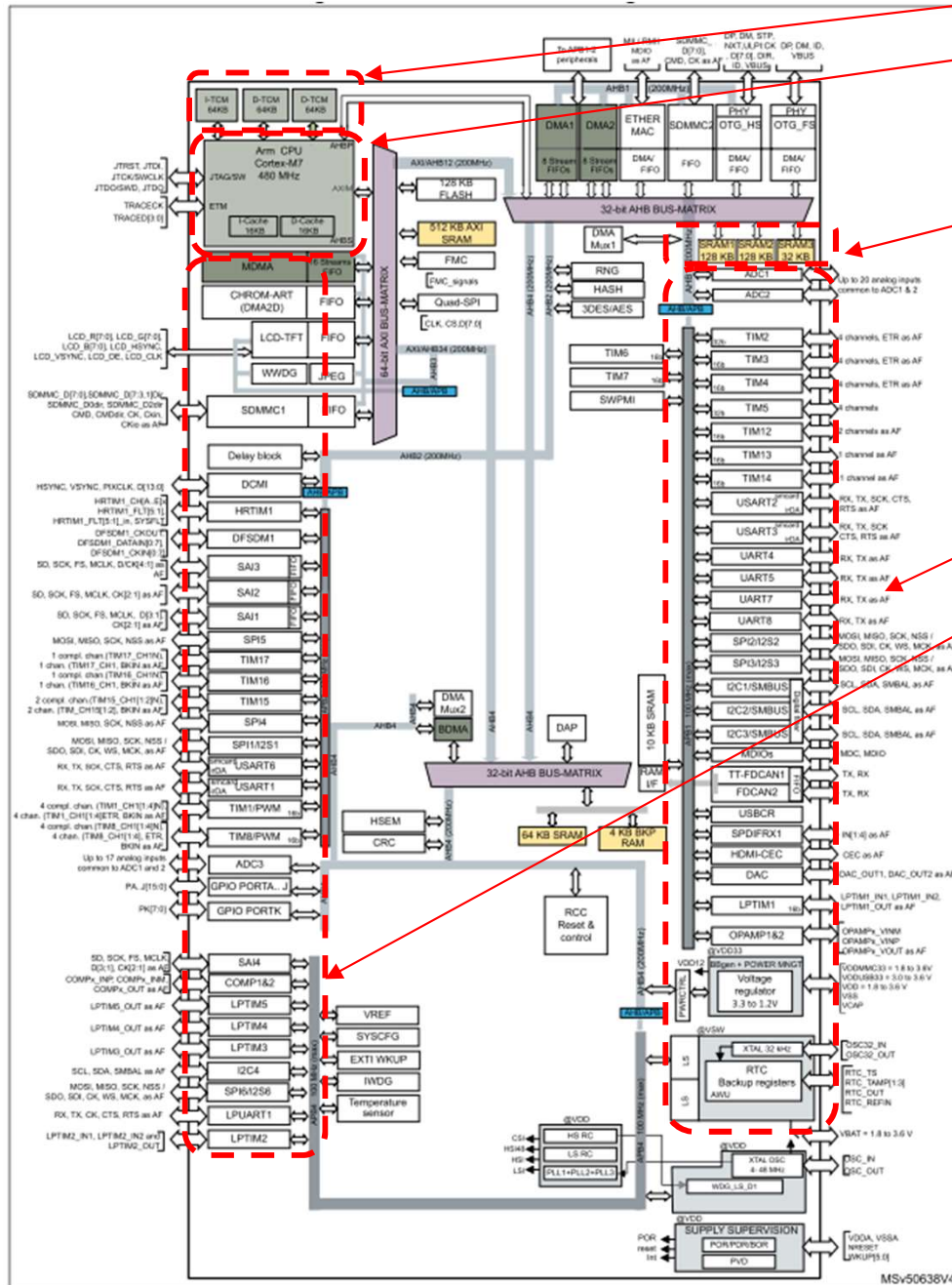
Princetonska arhitektura
glavnega pomnilnika

MEMORY

```

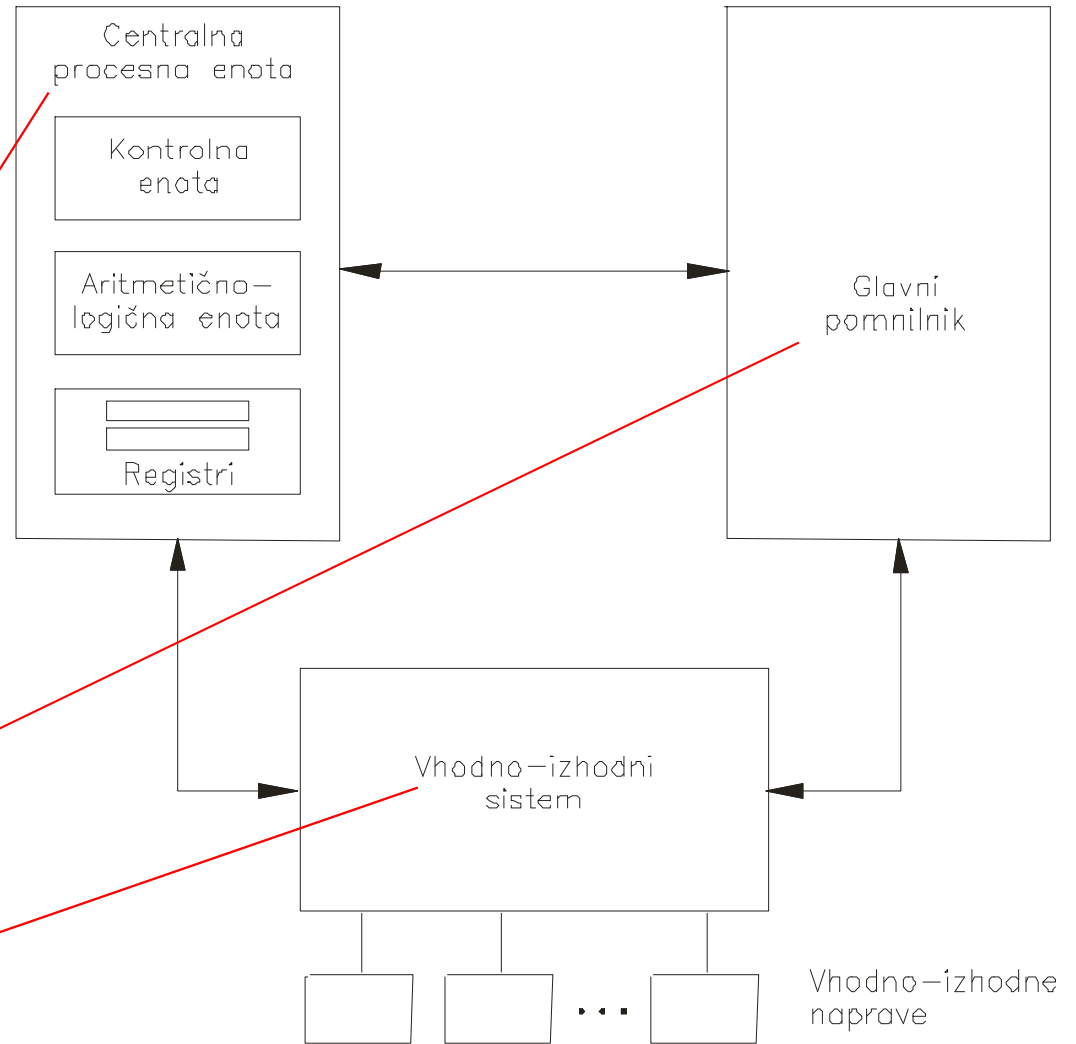
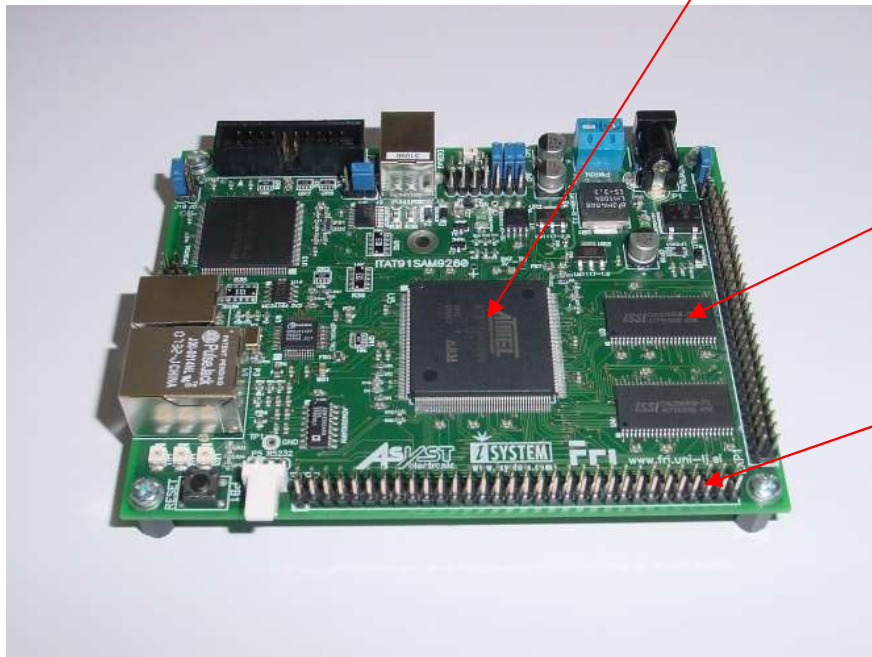
{
  FLASH (rx) : ORIGIN = 0x08000000, LENGTH = 128K
  DTCMRAM (xrw) : ORIGIN = 0x20000000, LENGTH = 128K
  RAM_D1 (xrw) : ORIGIN = 0x24000000, LENGTH = 512K
  RAM_D2 (xrw) : ORIGIN = 0x30000000, LENGTH = 288K
  RAM_D3 (xrw) : ORIGIN = 0x38000000, LENGTH = 64K
  ITCMRAM (xrw) : ORIGIN = 0x00000000, LENGTH = 64K
}
    
```

STM32H750XB

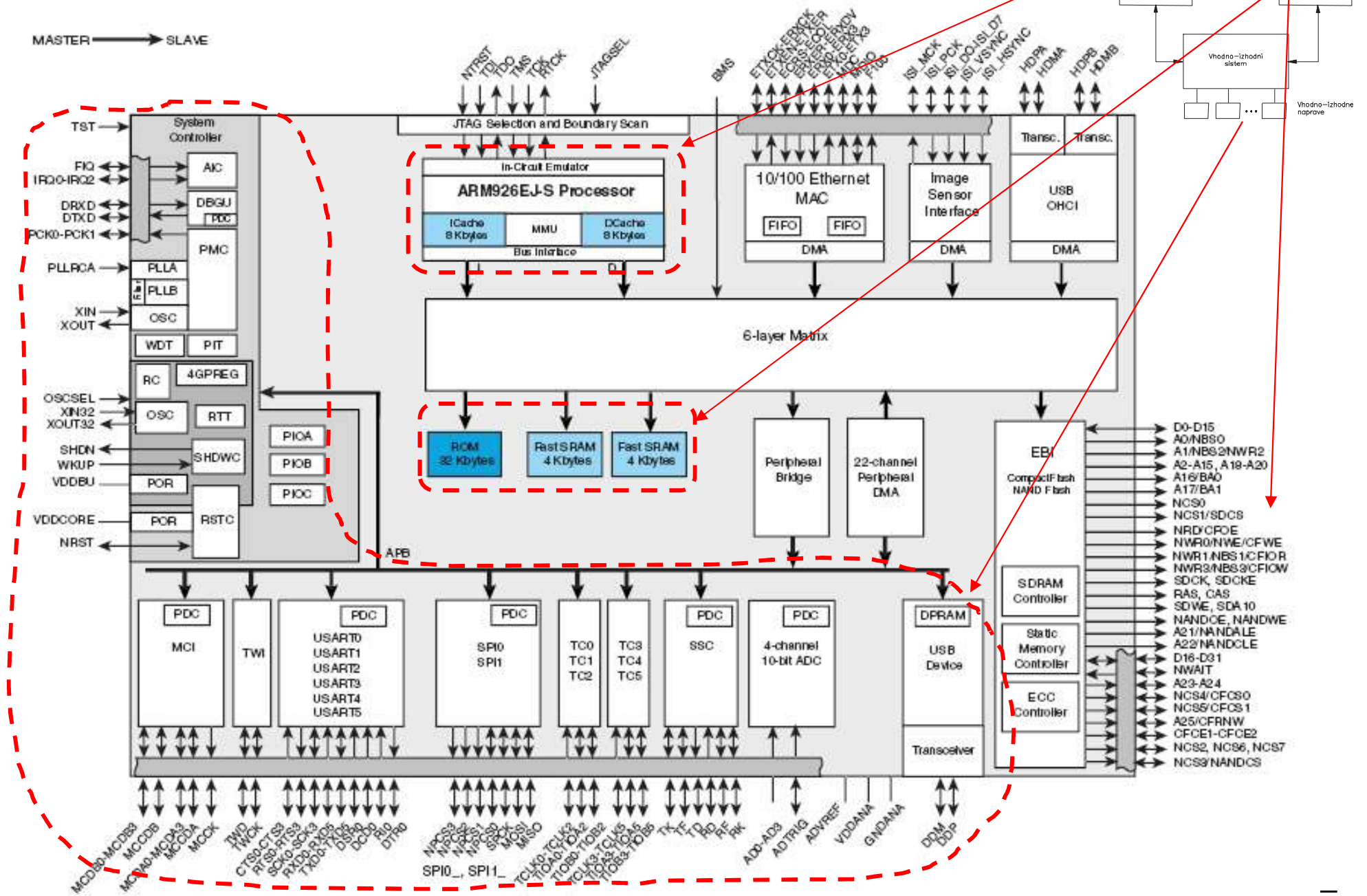

Osnovni model računalnika

FRI SMS

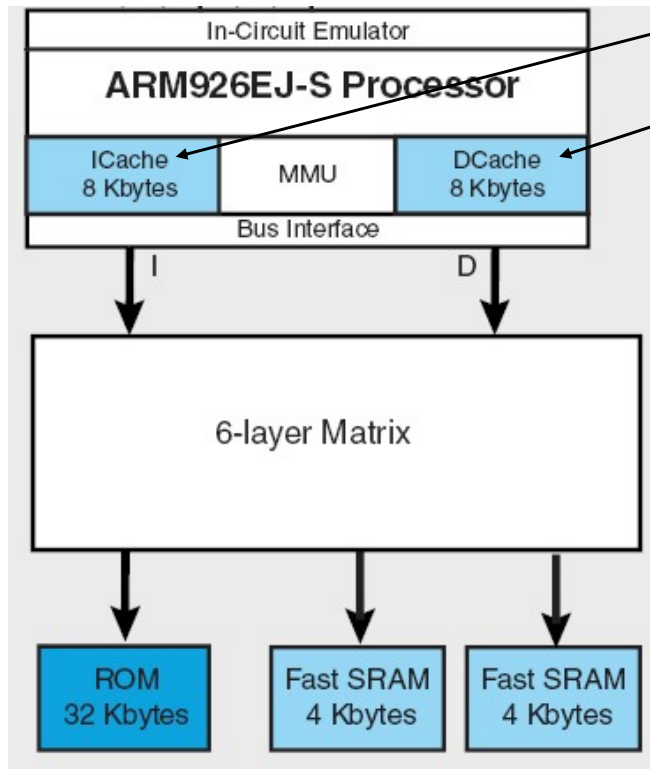

AT91SAM9260

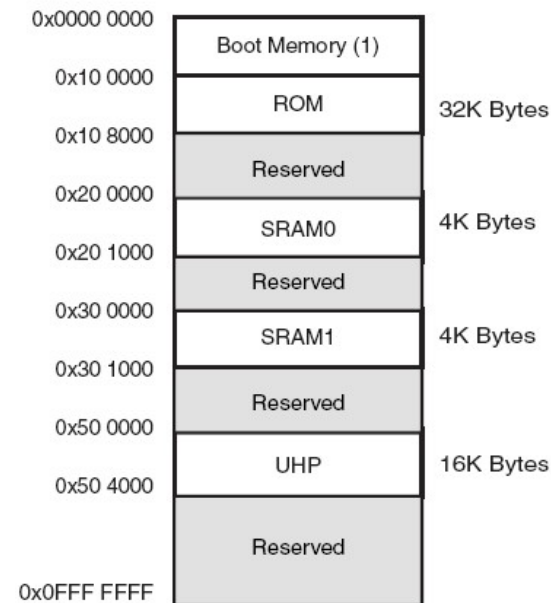

Ločena predpomnilnika za ukaze in podatke.

AT91SAM9260

Shema pomnilniškega prostora
Internal Memory Mapping

- 1) SRAM0 lahko preslikamo na naslove 0x00000000 – 0x00001000. To storimo, ker je pomnilnik na teh naslovih potreben ob zagonu.

ARM programski model

- Programski model sestavlja 16 registrov ter statusni register CPSR (Current Program Status Register)
- Več načinov delovanja, vsak ima nekaj svojih registrov. Vseh registrov je v resnici 36
- Kateri registri so vidni je odvisno od načina delovanja procesorja (*processor mode*)
- Načine delovanja delimo v dve skupini:
 - privilegirani (dovoljena bralni in pisalni dostop do CPSR)
 - nepriviligirani (dovoljen le bralni dostop do CPSR)

Programski model – uporabniški način

Uporabniški način (*user mode*):

- edini neprivilegirani način
- v tem načinu se izvajajo uporabniški programi

r0
r1
r2
r3
r4
r5
r6
r7
r8
r9
r10
r11
r12
r13 (SP)
r14 (LR)
r15 (PC)

Programsko je vidnih 17 32-bitnih registrov:

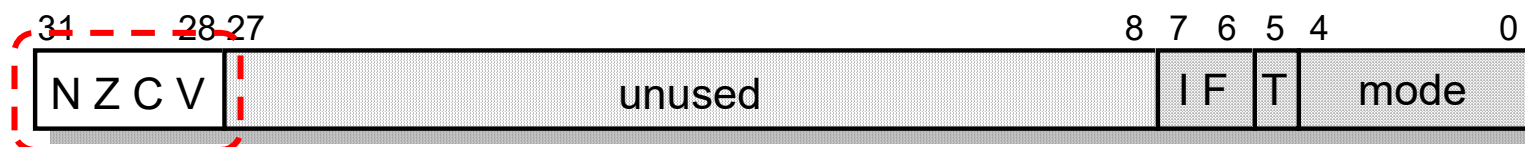
r0 – r15 ter CPSR

Vidni registri:

- r0-r12: splošnonamenski (ortogonalni) registri
- **r13(sp):** skladovni kazalec (*Stack Pointer*)
- **r14(lr):** povratni naslov (*Link Register*)
- r15(pc): programski števec (*Program Counter*)
- CPSR: statusni register
(*Current Program Status Register*)

CPSR

Register CPSR

- zastavice (**N,Z,V,C**)
- maskirna bita za prekinitve (I, F)
- bit T določa nabor ukazov:
 - T=0 : ARM arhitektura, procesor izvaja 32-bitni ARM nabor ukazov
 - T=1: Thumb arhitektura, procesor izvaja 16-bitni Thumb nabor ukazov
- spodnjih 5 bitov določa način delovanja procesorja
- v uporabniškem (neprivilegiranem) načinu lahko CPSR beremo; ukazi lahko spreminjajo le zastavice.

Zastavice (lahko) ukazi spreminjajo glede na rezultat ALE:

N = 0: bit 31 rezultata je 0,	N = 1: bit 31 rezultata je 1	(<i>Negative</i>)
Z = 1: rezultat je 0,	Z = 0: rezultat je različen od nič	(<i>Zero</i>)
C = 1: rezultat je povzročil prenos,	C = 0: rezultat ni povzr. Prenosa	(<i>Carry</i>)
V = 1: rezultat je povzročil preliv,	V = 0: rezultat ni povzr. Preлива	(<i>oVerflow</i>)

Programiranje v zbirniku

- **V zbirniku simbolično opisujemo:**
 - ukaze (z mnemoniki),
 - registre,
 - naslove
 - konstante

Zbirni jezik	Opis ukaza	Strojni jezik
<u>adr</u> r0, <u>stev1</u>	R0 ← <u>nasl. stev1</u>	0xE24F0014
<u>ldr</u> r1, [r0]	R1 ← M[R0]	0xE5901000
<u>adr</u> r0, <u>stev2</u>	R0 ← <u>nasl. stev2</u>	0xE24F0018
<u>ldr</u> r2, [r0]	R2 ← M[R0]	0xE5902000
<u>add</u> r3, r2, r1	R3 ← R1 + R2	0xE0823001
<u>adr</u> r0, <u>rez</u>	R0 ← <u>nasl. rez</u>	0xE24F0020
<u>str</u> r3, [r0]	M[R0] ← R3	0xE5803000

- **Programerju tako ni treba:**
 - poznati strojnih ukazov in njihove tvorbe
 - računati odmikov ter naslovov

Prevajalnik za zbirnik (*assembler*) :

- prevede simbolično predstavitev ukazov v ustrezne strojne ukaze,
 - izračuna dejanske naslove ter
 - ustvari pomnilniško sliko programa
- **Program v strojnem jeziku ni prenosljiv:**
 - namenjen je izvajanju le na določeni vrsti mikroprocesorja
 - **Zbirnik (*assembly language*) je „nizkonivojski“ programski jezik**

Programiranje v zbirniku

- Vsaka vrstica programa v zbirniku predstavlja običajno en ukaz v strojnem jeziku
- Vrstica je sestavljena iz štirih stolpcev:

oznaka:	ukaz	operandi			@ komentar
↓	↓	↙	↓	↓	↓
rutinal:	add	r3,	r3,	#1	@ povečaj števec
	ldr	r5,	[r0]		

- Stolpce ločimo s tabulatorji, dovoljeni so tudi presledki

Ukazi

- **Vsi ukazi so 32-bitni**

```
add r3, r2, r1  $\implies$  0xE0823001=0b1110...0001
```

- **Rezultat je 32-biten. Izjema je le množenje**

```
R1 + R2  $\implies$  R3
```

- **Aritmetično-logični ukazi so 3-operandni**

```
add r3, r3, #1
```

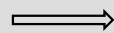
- **Load/store arhitektura**

```
ldr r1, stev1      @ prenos v registre  
ldr r2, stev2      @ prenos v registre  
add r3, r2, r1     @ vsota registrov  
str r3, rez        @ vsota v pomnilnik
```

Operandi

- 8, 16, 32-bitni ter predznačeni ali nepredznačeni pomnilniški operandi
- **Obvezna poravnanoost ukazov in operandov (16,32bitnih):**
 - 16-bitni poravnani na sodih naslovih
 - 32-bitni poravnani na naslovih, deljivih s 4
- **V CPE se vse izvaja 32-bitno (razširitev ničle ali predznaka)**

0xFF

0x000000FF

- **Uporablja se pravilo tankega konca**

0x024

0x04

0x025

0x03

0x026

0x02

0x027

0x01

BUF: .word 0x01020304

0x024

Oznake (labele)

Oznaka je nam razumljivo **simbolično poimenovanje** :

- **pomnilniških lokacij** ali
- **vrstic** v programu

Oznake običajno uporabljamo na dva načina:

- s poimenovanjem pomnilniških lokacij
dobimo „spremenljivke“

```
STEV1:      .word   0x12345678
STEV2:      .byte   1,2,3,4
REZ:        .space  4
```

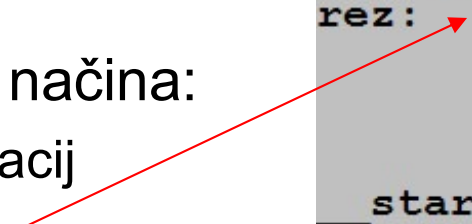
```
                mov r4,#10
LOOP:         subs r4, r4, #1
                ...
                bne LOOP
```

```
                .text
stev1:        .word  64
stev2:        .word  0x10
rez:          .space 4

                .align
                .global __start
__start:

                ldr r1, stev1
                ldr r2, stev2
                add r3, r2, r1
                str r3, rez

__end:        b __end
```


- za poimenovanje ukazov (vrstic), na katere se sklicujemo pri skokih.

Psevdoukazi - ukazi prevajalniku

Psevdoukazi:

- so navodila prevajalniku
- običajno so označeni s piko pred ukazom
- niso strojni ukazi za CPE, temveč ukazi prevajalniku
- CPE jih v končnem programu ne vidi

Psevdoukaze uporabljamo za:

- določanje vrste pomnilniških odsekov
- poravnavo vsebine
- rezervacijo pomnilnika za „spremenljivke“
- rezervacijo prostora v pomnilniku
- določanje začetne vsebine pomnilnika
- ustavljanje prevajanja
- rezervacijo in inicializacijo pomnilnika

```
.text .data  
.align  
.space  
.space  
.(h)word, .byte,...  
.end  
.fill
```

Ustvarjanje pomnilniške slike

Psevdoukaza za določanje pomnilniške slike sta:

.text
.data

S tema psevdoukazoma določimo, kje v pomnilniku bodo program in podatki.

Tako za ukaze kot spremenljivke bomo v simulatorju uporabljali segment **.text**

Pri delu s ploščami pa bosta uporabljeni oba segmenta:

- **.text se shrani v Flash pomnilnik**
- **.data se shrani v Flash in ob zagonu prenese v RAM pomnilnik**

Rezervacija pomnilnika za spremenljivke

Za spremenljivke moramo v pomnilniku rezervirati določen prostor.

```
.text  
.align @ obvezna poravnanos!  
.space 4 @ rezerviraj 4 bajte za RADIUS
```

Poravna na naslov deljiv s 4

RADIUS:

Oznaka - ime
spremenljivke

Potrebujemo 4 bajte

```
.align @ ukazi morajo biti poravnani!  
ldr r7, RADIUS @ v r7 nalozi RADIUS
```

Prevajalnik bo 'RADIUS' nadomestil z
ustreznim izrazom, ki določa naslov
spremenljivke

Rezervacija prostora v pomnilniku

Oznake omogočajo boljši pregled nad pomnilnikom:

– pomnilniškim lokacijam dajemo imena in ne uporabljamo absolutnih naslovov (preglednost programa)

```
BUFFER:          .space 40      @rezerviraj 40 bajtov  
BUFFER2:        .space 10      @rezerviraj 10 bajtov  
BUFFER3:        .space 20      @rezerviraj 20 bajtov
```

;poravnano? Če so v rezerviranih blokih bajti, ni težav, sicer je (morda) potrebno uporabiti .align

- oznaka **BUFFER** ustreza naslovu, od katerega naprej se rezervira 40B prostora.
- oznaka **BUFFER2** ustreza naslovu, od katerega naprej se rezervira 10B prostora. Ta naslov ja za 40 večji kot **BUFFER**.
- oznaka **BUFFER3** ustreza naslovu, od katerega naprej se rezervira 20B prostora. Ta naslov ja za 10 večji kot **BUFFER2**.

.fill 8,1,0

@number,size in bytes,value

Rezervacija prostora z zač. vrednostmi

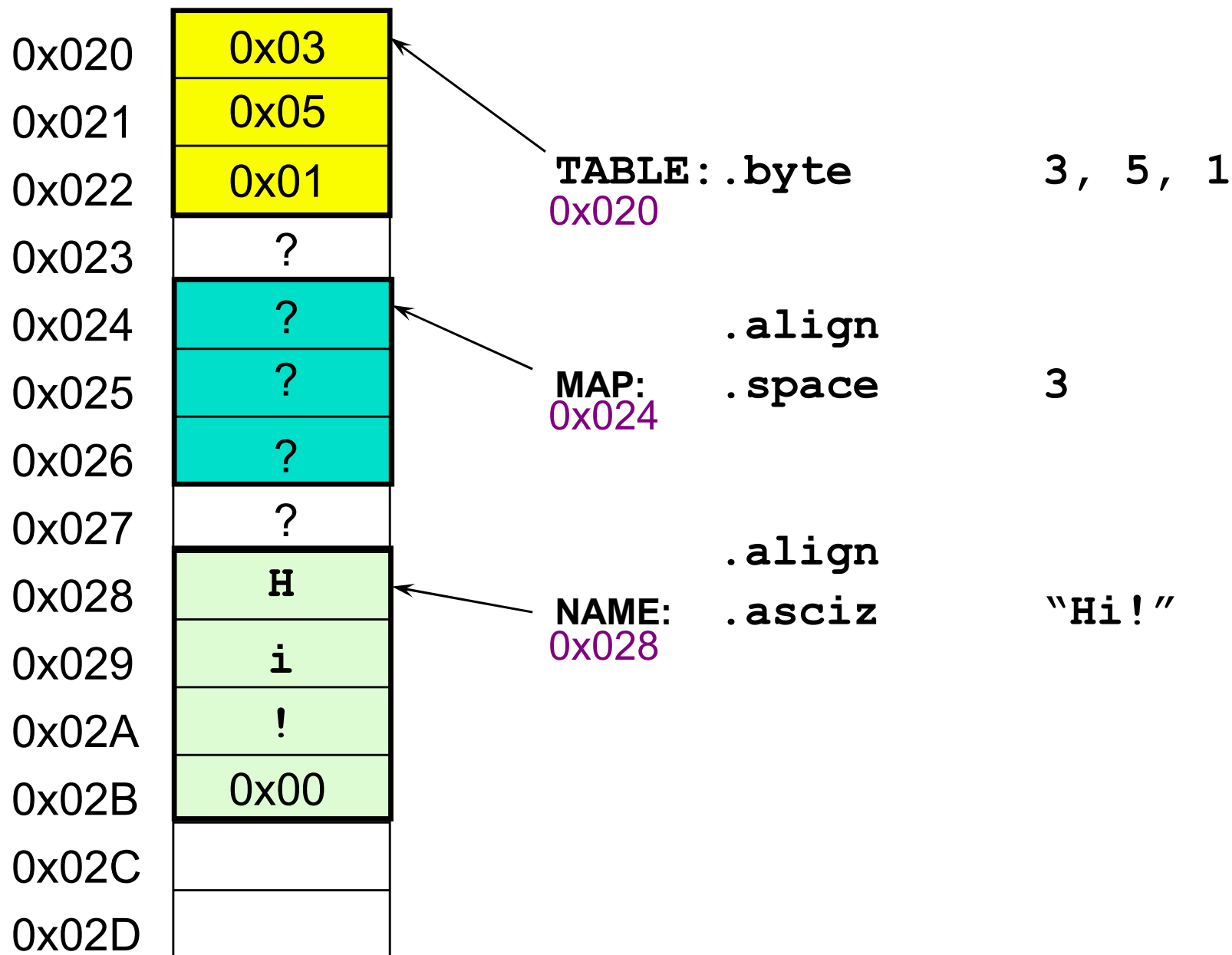
Večkrat želimo, da ima spremenljivka neko začetno vrednost.

```
niz1:   .asciz           "Dober dan"
niz2:   .ascii           "Lep dan"
        .align
stev1:  .word            512, 1, 65537, 123456789
stev2:  .hword           1, 512, 65534
stev3:  .hword           0x7fe
Stev4:  .byte            1, 2, 3
        .align
naslov: .word            niz1
```

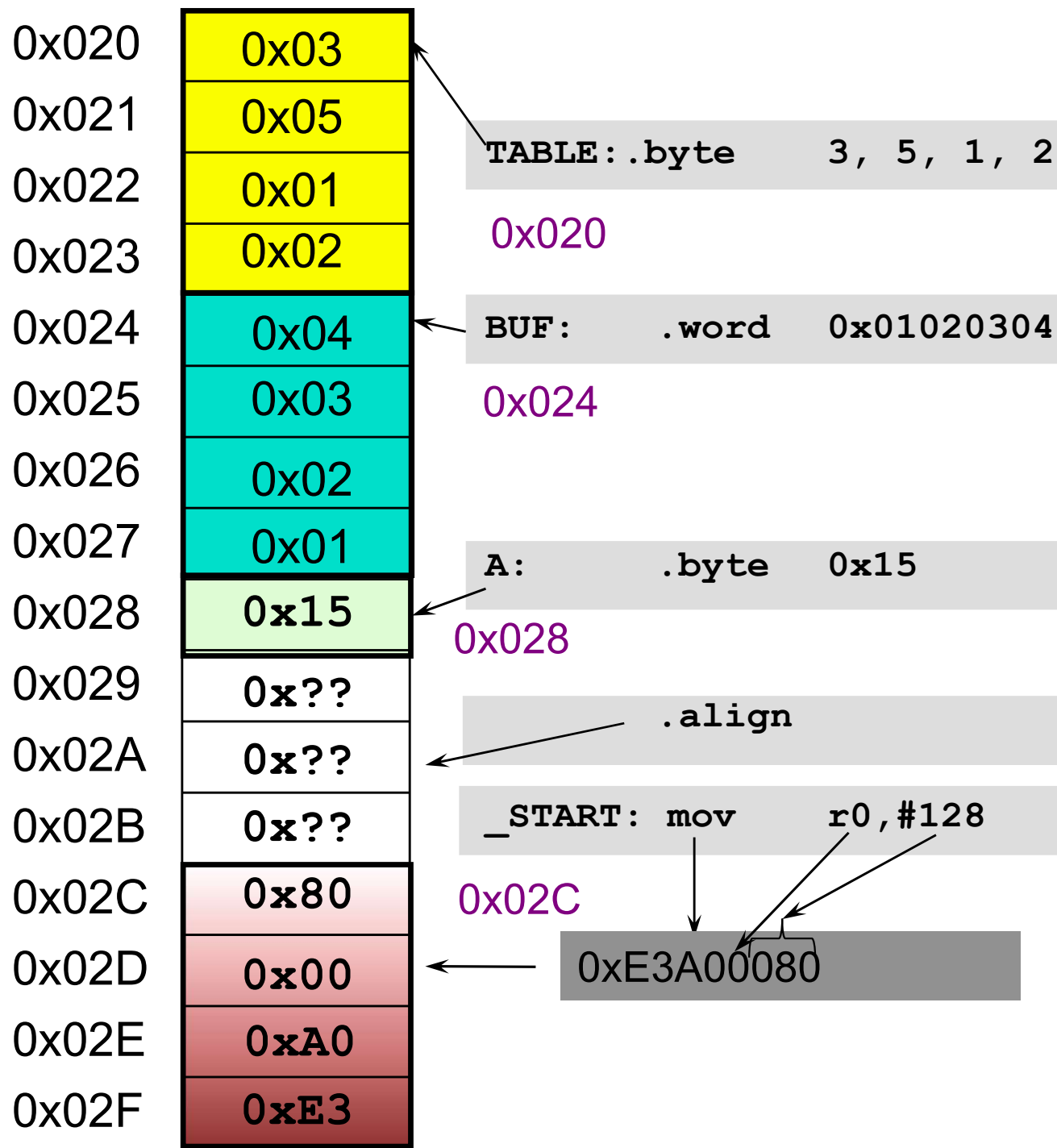
- „spremenljivke“, inicializirane na ta način, lahko kasneje v programu spremenimo (ker so le naslovi pomnilniških lokacij)
- če želimo, da je oznaka vidna tudi v drugih datotekah projekta, uporabimo psevdoukaz `.global`, npr:

```
.global niz1, niz2
```


Povzetek – psevdoukazi

Povzetek – prevajanje (psevdoukazi, ukazi)

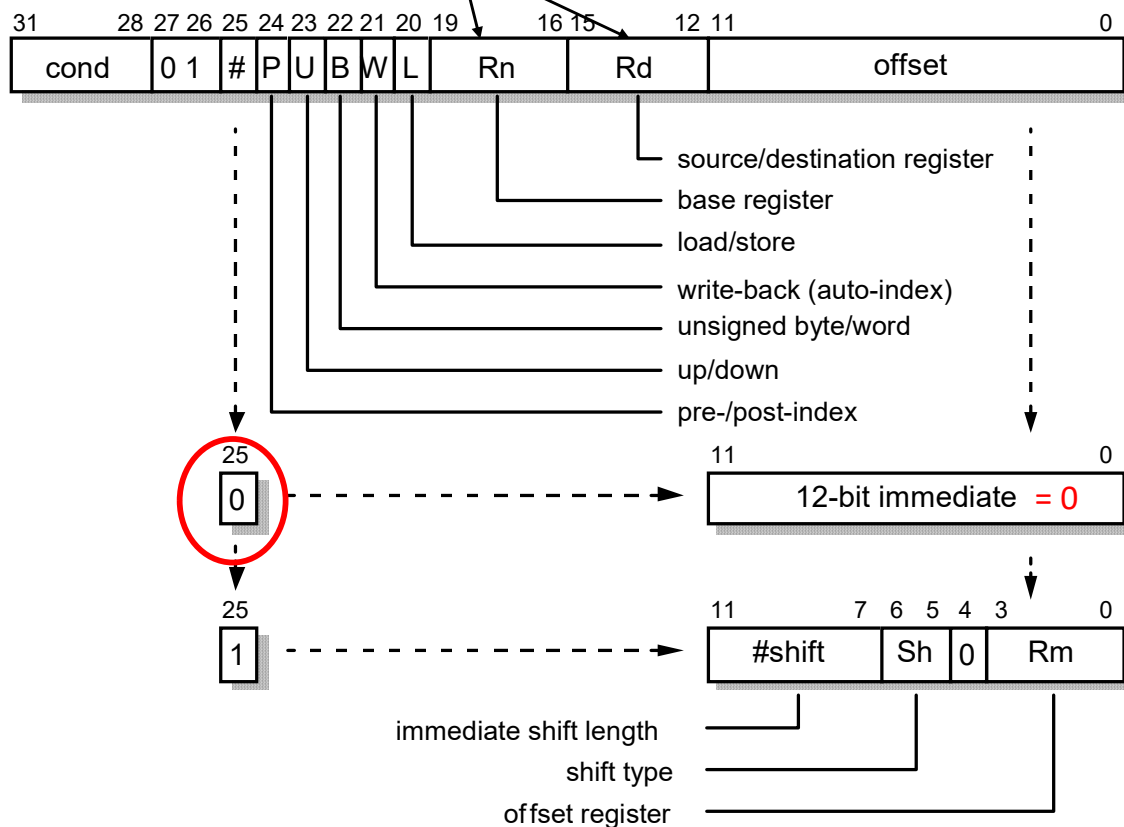

Load/store – načini naslavljanja

1. Posredno naslavljanje brez odmika

```
ldr r0, [r1]; r0<-mem32[r1]
```

32b ARM ISA


```
ldr r0, [r1]; r0<-mem32[r1]
str r0, [r1]; mem32[r1]<-r0
strb r0, [r1]; mem8[r1]<-r0
```

```
ldr(s)b r0, [r1]; r0<-mem8[r1]*
ldr(s)h r0, [r1]; r0<-mem16[r1]*
strh r0, [r1]; mem16[r1]<-r0*
```

*format ukaza je drugačen

Naslov je določen z **baznim registrom (Rn)**.

Load/store – posredno naslavljanje brez odmika

a) Naslov spremenljivke najprej naložimo v bazni register z:

```
adr r0, stev1
```

b) Nato uporabimo ukaz load/store oblike

```
ldr r1, [r0]    @ r1 <- mem32[r0]
str r5, [r0]    @ mem32[r0] <- r5
```

Opomba:

adr ni pravi ukaz. Prevajalnik ga nadomesti z ALE ukazom, ki izračuna naslov spremenljivke s pomočjo PC in konstante.

Primer:

```
adr r0, stev1 prevajalnik nadomesti npr. s sub r0, pc, #2c
```

Load/store – načini naslavljanja

2. Posredno naslavljanje – bazno naslavljanje s takojšnjim odmikom

(preindex with immediate offset): **32b ARM ISA**

```
ldr r0,[r1, #n12]; r0<-mem32[r1+n12]
str r0,[r1, #n12]; mem32[r1+n12]<-r0
strb r0,[r1, #n12]; mem8[r1+n12]<-r0[b0..b7]
```

```
ldr(s)b r0,[r1, #n8]; r0<-mem8[r1+n8]
ldr(s)h r0,[r1, #n8]; r0<-mem16[r1+n8]
strh r0,[r1, #n8]; mem16[r1+n8]<-r0[b0..b15]
```

n12 – 12-bitni predznačen odmik

n8 – 8-bitni predznačen odmik

Zgledi:

```
ldr r1, [r0, #4]           @ r1 <- mem32[r0 + 4]
ldr r5, [r0, #-20]        @ r5 <- mem32[r0 - 20]
                           @ v r0 mora biti ustrezen naslov!!!
strb r7, [r2,#10]         @ mem8[r2 + 10] <- r7[b0..b7]
                           @ v r2 mora biti ustrezen naslov!!!
```

Naslov je vsota **baznega registra** in **predznačenega odmika**

Load/store – posredno naslavljanje s takojšnjim odmikom

Če so **spremenljivke in program** v naslovnem prostoru **dovolj blizu**, se kot bazni register pogosto uporablja programski števec (PC).

Zgled:

```
.text
spr1:  .word 123

      .align
.global __start
__start:
      ldr r1, spr1

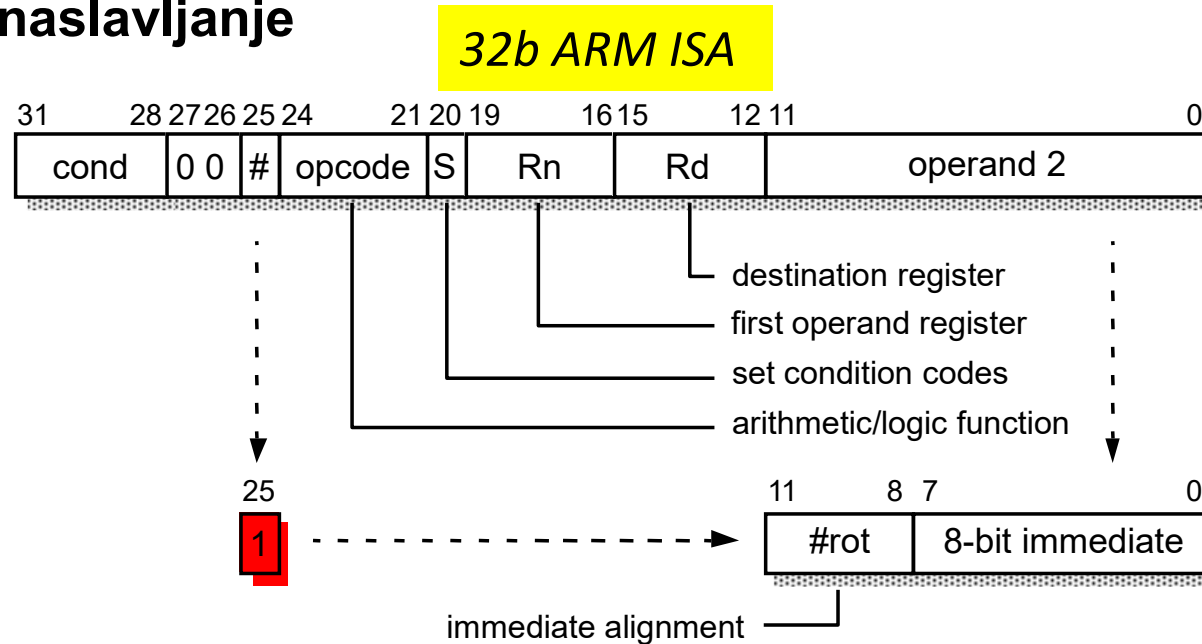
__end:  b __end
```

Ukaz `ldr r1, spr1` se prevede v `ldr r1, [pc, -0x000C]`.

Gre torej za bazno naslavljanje s takojšnjim odmikom. Kot bazni register se uporabi PC, odmik pa se izračuna pri prevajanju.

Aritmetično-logični ukazi (takojšnje naslavljanje)

3. Takojšnje naslavljanje

$$\text{Takojšnji operand} = (0..255) * 2^{2*(0..12)}$$

32-bitni takojšnji operand tvorimo z rotiranjem bitov 0-7 za sodo število mest znotraj 32-bitne vsebine. Takojšnji operand torej ni poljuben. Tvori ga prevajalnik, če ga ne more, nas opozori.

```
mov r1, #3  
add r2, r7, #32  
sub r4, r5, #1
```

Aritmetično-logični ukazi (takojšnje naslavljanje)

Takojšnji operand je del ukaza, torej mora biti v času prevajanja iz zbirnega v strojni jezik že znan. Zato takojšnjih operandov ne moremo spreminjati – so **konstante**. Poleg tega je polje za takojšnje operande v ukazu razmeroma kratko. Zato konstante niso poljubna 32-bitna števila.

Zgled:

```
mov r1, #3           @ r1 ← 3
add r2, r7, #0x20    @ r2 ← r7 + 32
sub r4, r5, #1       @ r4 ← r5 - 1
```

Takojšnji operand je **nepredznačeno 8-bitno število**, ki je lahko rotirano za $2*\#rot$ bitov v levo.

Aritmetično-logični ukazi (neposredno registrsko naslavljanje)

4. Neposredno registrsko naslavljanje

- za računanje z registri in prepisovanje vrednosti iz enega registra v drugega.

```
and r2, r7, r12
sub r4, r5, r1
mov r1, r4
```

Nepredznačena in predznačena cela števila

Prenos (carry) C

Dvojiški zapis	Nepredznačeno	Predznačeno
0000	0	0
0001	1	1
0010	2	2
0011	3	3
0100	4	4
0101	5	5
0110	6	6
0111	7	7
1000	8	-8
1001	9	-7
1010	10	-6
1011	11	-5
1100	12	-4
1101	13	-3
1110	14	-2
1111	15	-1

Pri odštevanju je stanje C obratno (posebnost ARM)!

- če ne prekoračimo 0 => C=1

- če prekoračimo 0 => C=0

preliv (overflow)

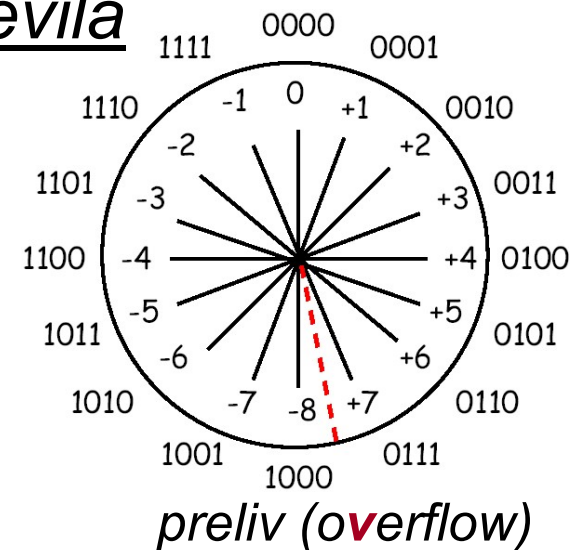
$$\updownarrow V = A_{n-1}B_{n-1}\bar{S}_{n-1} \vee \bar{A}_{n-1}\bar{B}_{n-1}S_{n-1}$$

Nepredznačena in predznačena cela števila

Dvojiški zapis	Nepredznačeno	Predznačeno
1000	8	-8
1001	9	-7
1010	10	-6
1011	11	-5
1100	12	-4
1101	13	-3
1110	14	-2
1111	15	-1
0000	0	0
0001	1	1
0010	2	2
0011	3	3
0100	4	4
0101	5	5
0110	6	6
0111	7	7

C ↓

V

$$V = A_{n-1}B_{n-1}\bar{S}_{n-1} \vee \bar{A}_{n-1}\bar{B}_{n-1}S_{n-1}$$

Vir slike: <https://www.doc.ic.ac.uk/~eedwards/compsys/arithmic/index.html>

Primerjave

Za spreminjanje zastavic lahko uporabimo ukaze za primerjanje (spadajo med ALE ukaze):

cmp (Compare): postavi zastavice glede na rezultat $R_n - Op_2$

cmp R1, #10 @ R1-10

cmn (Compare negated): postavi zastavice glede na rezultat $R_n + Op_2$

cmn R1, #10 @ R1+10

Ukaza vplivata samo na zastavice, vrednosti registrov **ne spreminjata**. Ker se uporabljata zgolj za spreminjanje zastavic, jima ne dodajamo pripone S.

Primerjave nepredznačenih števil

Zgled: primerjanje dveh nepredznačenih števil:

- opazujemo zastavici C in Z

```
mov r1,#11  
cmp r1,#10 @ C=1, Z=0
```

```
mov r1,#10  
cmp r1,#10 @ C=1, Z=1
```

```
mov r1,#9  
cmp r1,#10 @ C=0, Z=0
```

Torej:

r1 > 10	C=1 in Z=0	Higher
r1 >= 10	C=1	Higher or Same
r1 = 10	Z=1	Equal
r1 < 10	C=0	Lower
r1 <= 10	C=0 ali Z=1	Lower or Same

Pogoj
HI
HS
EQ
LO
LS

Primerjave predznačenih števil

Ker gre pri primerjanju za odštevanje/seštevanje, ki je za predznačena števila enako kot za nepredznačena, tudi za primerjanje predznačenih števil uporabimo iste ukaze, opazovati pa moramo druge zastavice!

- **Opazovati je potrebno zastavice V, Z in N**

Zgled:

```
mov r1,#0
cmp r1,#-1 @ C=0, Z=0, V=0, N=0
```

Zastavice **ne ustrezajo pogoju > za nepredznačena števila** (C=1 in Z=0)!

Pogoj **> za predznačena števila je drugačen** od pogoja **> za nepredznačena števila**. Pravilen pogoj je: **N = V**

Oznake pogojev

Oznaka pogoja	Pomen	Stanje zastavic, ob katerem se ukaz izvede
EQ	Equal / equals zero	Z set
NE	Not equal	Z clear
CS	Carry set	C set
CC	Carry clear	C clear
MI	Minus / negative	N set
PL	Plus / positive or zero	N clear
VS	Overflow	V set
VC	No overflow	V clear
HS	Unsigned higher or same	C set
LO	Unsigned lower	C clear
HI	Unsigned higher	C set and Z clear
LS	Unsigned lower or same	C clear or Z set
GE	Signed greater than or equal	N equals V
LT	Signed less than	N is not equal to V
GT	Signed greater than	Z clear and N equals V
LE	Signed less than or equal	Z set or N is not equal to V
Predzn. in nepredzn.	Nepredznačena	Predznačena

Skočni ukazi

Skok je ukaz tipa GOTO oznaka - pri skokih se sklicujemo na oznake. Naslov ukaza, ki stoji za oznako se zapiše v PC.

b (Branch)

```
zanka:      sub r1, r1, #1  
            b zanka @ GOTO zanka
```

Zanka se bo ponavljala v nedogled. r1 se bo neprestano zmanjševal, ko bo prišel do 0, bo prišlo do prenosa, v r1 pa bo 0xffffffff.

Če želimo narediti zanko, ki se bo nehala ponavljati, ko bo r1 prišel do 0, potrebujemo ukaz tip **IF pogoj THEN GOTO oznaka**. Ukaz b se bo torej izvedel samo, če bo pogoj ustrezen.

Pogojni skoki

V zbirniku ARM je pogoj vedno določen s stanjem zastavic! Oznake pogojev smo že spoznali.

Preden uporabimo pogojni skok moramo primerno postaviti zastavice. To lahko naredimo z ukazi za primerjavo, zelo pogosto pa kar z enim izmed ostalih ALE ukazov.

Zanka, ki se ustavi, ko r1 pride do 0 bi lahko bila realizirana tako:

b (Branch)

```
zanka:      ... (telo zanke)
            sub r1, r1, #1
            cmp r1, #0
            bne zanka @ IF Z=0 THEN GOTO zanka
```

Ukazu b smo dodali pripono, ki določa, ob kakšnem stanju zastavic se skok izvede. Če stanje zastavic ni ustrezno, se ukaz ne izvede!

Ker se skok izvede le ob določenem pogoju, mu pravimo **pogojni skok**.

Pogojni skoki

Ukaz `cmp` v prejšnjem zgledu je torej pripravil zastavico `Z`, ki je predstavljala pogoj za pogojni skok. Zastavico bi lahko postavili že pri zmanjševanju `r1`. Ukazu `sub` je potrebno dodati `s`:

b (Branch)

```
mov r1, #10
zanka:  ... (telo zanke)
        subs r1, r1, #1 @ postavi zastavice!
        bne zanka @ IF Z=0 THEN GOTO zanka
mov r2, #10
```

Zanka se bo ponovila desetkrat. Ko bo `r1` prišel do 0, bo `subs` zastavico `Z` postavil na `Z=1`. Pogojni skok se takrat ne bo izvršil, izvedel se bo ukaz `mov r2, #10` za pogojnim skokom. Pogojni skok torej deluje na način:

IF pogoj THEN PC ← oznaka
ELSE PC ← PC+4

Pogojni skoki

Ukazu b lahko dodamo katerokoli oznako pogoja iz tabele na prosojnicici 35. Tako dobimo vse možne pogojne skoke:

Branch	Interpretation	Normal uses
B	Unconditional	Always take this branch
BEQ	Equal	Comparison equal or zero result
BNE	Not equal	Comparison not equal or non-zero result
BPL	Plus	Result positive or zero
BMI	Minus	Result minus or negative
BCC	Carry clear	Arithmetic operation did not give carry-out
BLO	Lower	Unsigned comparison gave lower
BCS	Carry set	Arithmetic operation gave carry-out
BHS	Higher or same	Unsigned comparison gave higher or same
BVC	Overflow clear	Signed integer operation; no overflow occurred
BVS	Overflow set	Signed integer operation; overflow occurred
BGT	Greater than	Signed integer comparison gave greater than
BGE	Greater or equal	Signed integer comparison gave greater or equal
BLT	Less than	Signed integer comparison gave less than
BLE	Less or equal	Signed integer comparison gave less than or equal
BHI	Higher	Unsigned comparison gave higher
BLS	Lower or same	Unsigned comparison gave lower or same

Pogojno izvajanje ukazov

Pogojni skoki so le poseben primer pogojnega izvajanja ukazov. Tudi za druge ukaze je mogoče z dodajanjem ustreznih končnic določiti, da se izvedejo le ob določenem pogoju.

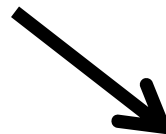
```
cmp r0, #5
beq SKOK
add r1,r1,r0
sub r1,r1,r2
..
```



```
cmp    r0, #5
addne  r1,r1,r0
subne  r1,r1,r2
```

SKOK

```
if (r1<10) then r4=r1+5
else r4=r1+8
```



```
cmp r1, 10
blo MANJ
add r4,r1,#8
b NAPREJ
```

MANJ add r4,r1,#5

NAPREJ ...

```
cmp    r1,#10
addlo  r4,r1,#5
addhs  r4,r1,#8
```

Pogojno izvajanje ukazov

```
if ((r0==r1) AND (r2==r3)) then r4=r4+1
```



```
cmp    r0,r1    ; postavi Z, ce je r0=r1
cmpeq  r2,r3    ; primerjaj le, ce je Z=1 in
                ; spet postavi Z, ce je r2=r3
addeq  r4,r4,#1 ; sestej le, ce je Z=1 (r0=r1 in r2=r3)
```

- Večino if-then-else stavkov je mogoče implementirati s pogojnim izvajanjem!
- if-then-else stavke, ki vsebujejo AND ali OR lahko implementiramo z uporabo pogojnih primerjanj.
- Uporaba pogojnega izvajanja je pogosto bolj učinkovita kot uporaba skokov!

ARM – OR nadgradnja

*Arhitektura in
programiranje v zbirniku*

Spletni simulator cpulator

- CPUlator ARMv7 System Simulator (01xz.net)

Stopped | Step Into (F2) | Step Over (Ctrl-F2) | Step Out (Shift-F2) | Continue (F3) | Stop (F4) | Restart (Ctrl-R) | Reload (Ctrl-Shift-L) | File | Help

Registers

r0	00000028
r1	00000040
r2	00000010
r3	00000050
r4	00000000
r5	00000000
r6	00000000
r7	00000000
r8	00000000
r9	00000000
r10	00000000
r11	00000000
r12	00000000
sp	00000000
lr	00000000
pc	00000048

Editor (Ctrl-E) | Compile and Load (F5) | Language: ARMv7 | untitled.s

```
1 .text
2 .org 0x20
3 @spremenljivke
4 stev1: .word 0x40
5 stev2: .word 0x10
6 rez: .space 4
7
8 .align
9 .global _start
10 _start:
11
12 @program
13 adr r0, stev1
14 ldr r1, [r0]
15
16 adr r0, stev2
17 ldr r2, [r0]
18
19 add r3, r2, r1
20
21 adr r0, rez
22 str r3, [r0]
23
24 end: b end
```

Memory (Ctrl-M) | Go to address, label, or register:

Address	Memory contents and ASCII
00000040	20 00 4f e2 00 30 80 e5
00000050	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000060	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000070	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000080	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000090	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000a0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000b0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000c0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000d0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000e0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000000f0	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000100	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000110	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000120	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000130	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000140	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000150	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000160	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000170	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000180	aa aa aa aa aa aa aa aa
00000190	aa aa aa aa aa aa aa aa
000001a0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000001b0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000001c0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000001d0	aa aa aa aa aa aa aa aa
000001e0	aa aa aa aa aa aa aa aa

Messages

Compiling...
Code and data loaded from ELF executable into memory. Total size is 80 bytes.
Assemble: arm-altera-eabi-as -mfloat-abi=soft -march=armv7-a -mcpu=cortex-a9 -mcpu=neon-fp16 --gdwarf2 -o work/asmhSiYoH.s.o work/asmhSiYoH.s
Link: arm-altera-eabi-ld --script build_arm.ld -e _start -u _start -o work/asmhSiYoH.s.elf work/asmhSiYoH.s.o
Compile succeeded.